

[Finansministeren.]

den anden Side viser Handelsministeriet en Merudgift paa 1,6 Mill. Kr., hvilket skyldes forøgede Driftsudgifter til Stats-Isbryderne som Følge af den haarde Vinter.

Om Regnskabet i Almindelighed gælder det, at det er stærkt præget af de ekstraordinære Forhold, som Krigen medførte for vort Land i de sidste syv Maaneder af Finansaaret. I den første Del af 1939—40 tegnede de økonomiske og finansielle Forhold sig i mange Maader lyst og lovende. Arbejdsløsheden var i stadig Nedgang og viste i August en Procent paa 9,5, hvad der var det laveste Tal, der er noteret i mange Aar. Men med Krigens Udbrud skiftede Billedet. For Statsfinanserne betød de militære Indkaldelser og Materielanskaffelser en meget betydelig Udgiftsforøgelse, og samtidig virkede de Prisstigninger, som navnlig de store Fragtforhøjelser fremkaldte, ind paa Udgifterne rundt om i Statshusholdningen. Paa Finansloven for 1939—40 var Driftsudgifterne opført med 531 Mill. Kr., og naar Regnskabstallet nu er 100 Mill. Kr. større, skyldes det for største Delen Merudgifterne som Følge af de ændrede Forhold. I Realiteten er Stigningen endda endnu større, idet Statskassen i 1939—40 har afholdt en Udgift paa ca. 26 Mill. Kr. til Udlikning af Misforholdet mellem Landbrugets Eksportpriser og Produktionsomkostninger, men dette Beløb først er belastet Driftsbudgettet for indeværende Finansaar.

Sammenholder man det foreliggende Driftsregnskab med Statsregnskabet for 1938—39, er der en Stigning i Udgifterne paa 78,5 Mill. Kr., hvoraf 66,7 Mill. Kr. falder paa Krigs- og Marineministeriet. For Indtægternes Vedkommende er der en Stigning paa 67,6 Mill. Kr., hvilket Beløb paa de 0,6 Mill. Kr. nær er lig Udbyttet af den ekstraordinære Beskatning, som i Efteraaret 1939 blev gennemført til Dækning af de forøgede Militærudgifter. Som det vil ses, har denne Beskatning netop givet et Udbytte, svarende til Merudgiften under Krigs- og Marineministeriet.

Forholdet er da dette, at der bortset fra Merudgiften under de militære Ministerier og den dertil svarende ekstraordinære Skatteudskrivning alt i alt i Forhold til 1938—39 har været en Stigning i Driftsudgifterne paa henved 12 Mill. Kr., medens Udbyttet af Skatterne har andraget saa at sige eet og samme Beløb i de to Finansaar.

Af Bevægelserne paa de enkelte Poster paa Driftsbudgettets Udgiftsside skal jeg nævne følgende:

For Socialministeriets Vedkommende

er der en Stigning paa godt 11 Mill. Kr. Der har for dette Ministerium været en Nedgang i ekstraordinære Udgifter paa henved 4 Mill. Kr., men de almindelige Udgifter er samtidig steget med 14,9 Mill. Kr. Heraf falder 10 Mill. Kr. paa Aldersrenten, som Aar for Aar kræver større Beløb paa Grund af Væksten i Antallet af Aldersrentenydere. Af den øvrige Stigning hidrører 1,2 Mill. Kr. fra Tilskuddet til Arbejdsløsheds- og Fortsættelseskasser m. v. og 1,7 Mill. Kr. fra Statens Varetagelse af Særforsorgen for blinde, døvstumme, aandssvækkede m. v.

Der er dernæst paa Undervisningsministeriets Budget en Udgiftsstigning paa 5,7 Mill. Kr., hvoraf 3,7 Mill. Kr. vedrører Folkeskolen og 0,5 Mill. Kr. de højere Læreanstalter. Handelsministeriets Udgifter er endvidere steget med 3,6 Mill. Kr., hvoraf 1,7 Mill. Kr. falder paa Isbryder-tjenesten og 1,5 Mill. Kr. paa Valutacentralen og Det erhvervsøkonomiske Raad, og Justitsministeriets Udgifter er forøget med 2,1 Mill. Kr., hvoraf 1,7 Mill. Kr. er medgaaet til Politiet. Desuden er Finansministeriets Udgifter 5,2 Mill. Kr. større, hvad der navnlig skyldes Udgifterne vedrørende Beredskabslagrene og Merudgifter ved Skatteoppebørselen paa Grund af den ekstraordinære Skatteudskrivning.

Paa den anden Side viser Statsvirksomhederne en Mindreudgift paa 9,3 Mill. Kr., hvoraf 7,3 Mill. Kr. falder paa Statsbanerne. Endvidere har Domænerne, der i 1938—39 stod med et Underskud paa 0,3 Mill. Kr., i 1939—40 haft et Overskud paa 1 Mill. Kr. som Følge af den forøgede Hugst i Statsskovene og de forhøjede Brændselspriser.

Desuden er der for Landbrugsministeriets Vedkommende en Udgiftsnedgang paa 8,3 Mill. Kr., hvilket staar i Forbindelse med, at der er opført en Mindreudgift til Veterinærvesenet paa 5,6 Mill. Kr. og til Gældssanering paa 1,7 Mill. Kr., ligesom der ikke for 1939—40 er afholdt nogen Udgift, svarende til det Tilskud paa 1,6 Mill. Kr., som i det foregaaende Finansaar blev ydet de sandflugtsramte Landmænd til Indkøb af Saasød m. v. — Det maa dog med Hensyn til Udgiften til Veterinærvesenet bemærkes, at den faktiske Udgift har været 5 Mill. Kr. større end det Beløb, der er belastet Driftsregnskabet, idet der i 1939—40 i alt er ydet en Erstatning paa 6,3 Mill. Kr. for Dyr, der er døde som Følge af Mund- og Klovesyge, men 5 Mill. Kr. heraf er afholdt af en paa Status til dette Formaal foretagen Henlæggelse. Endvidere maa det ved Bedømmelsen af Landbrugs-